

Vilki:

Kompensācijas un preventīvie pasākumi

Kompensācijas mehānismu ieviešana varētu veicināt sabiedrības toleranci pret vilkiem. Kā arī būtu vairāk ziņojumu (un datu) par uzbrukumiem mājlopiem.

Kompensācijas **tieši no lauksaimniecības atbalsta līdzekļiem**, sevišķi preventīviem pasākumiem, jo vilks ir salīdzinoši intensīvi medījams nevis totāli aizsargāts.

Zaudējumu kompensācija varētu būt nevis no lauku atbalsta, bet no dabas aizsardzības līdzekļiem.

Kompensācijas jāparedz no vides aizsardzības pasākumiem paredzētā finansējuma, jo dzīvnieku skaita regulēšanu (medību ierobežošanu) veic vides aizsardzības interesēs.

Mainīt normatīvos aktus: pirms atļaujas saņemšanas dārzu un ganību ierīkošanai, prasība par plānotajiem/preventīvajiem pasākumiem.

2. aktivitātei (*kompensācijas sistēmas izstrāde*) – līdzekļi arī prevencijai.

Tirdzniecības uzraudzība

CITES sertifikātu izsniegt reizē ar nomedītā vilka/lūša izlietotās licences reģistrēšanas. Kāpēc ne? – vai tas ļautu “legalizēt” citu dzīvnieku uz “kašķainā” rēķina?

Sludinājumu portālu pārbaudes: piem., mednieku atrašanās vietas tikt vaļā no trofejām.

Trofeju marķēšanas sistēmas nepieciešamība.

Uzlabot sadarbību valsts institūciju – VMD/DAP starpā ar mērķi inventarizēt un apzināt **visas** esošās legāli nomedītās trofejas.

Populācijas stāvoklis un izpēte

Pie populācijas stāvokļa – indikatori medību intensitātes noteikšanai.

Populācijas apjoms tiek noteikts ņemot vērā /pamatojoties uz populācijas stāvokļa monitoringu

6. aktivitāti (*telemetrija*) aizstāta ar ģenētikas pētījumiem.

Pētījumi par gēnu apmaiņu starp R-Latvijas un A-Latvijas populācijām.

Telemetrijas pētījumu Rail Baltica trases rajonā.

Medību process

Izvērtēt, vai nav nepieciešams noteikt medību limitus pa reģioniem (piem., Sēlijā noteikt mazāku nomedījamo vilku apjomu).

7. (*anonīma mednieku aptauja*) un 8. (*ziņošanas sistēma par nomedītajiem dzīvniekiem*) aktivitātes arī varētu būt kā viens pasākums.

Piedāvājums izveidot elektronisku aptaujas platformu Medniekiem.lv.

Nekur Eiropas Savienībā vilkus nemedī 9 mēnešus (ieskaitot grūsnas mātītes) un lūšus 4 mēnešus, un ka trešdaļa no nošautajiem lūšiem un vilkiem ir mazuļi. Šāda plēsēju apsaimniekošana vienā Eiropas valstī ir nepieņemama.

Izglītojošais darbs

Obligātu apmācību savvaļas dzīvnieku audzētājiem par preventīviem pasākumiem.

Gan sabiedrības, gan **mednieku** izglītošana.

5. aktivitāte (*citu valstu pieredzes popularizēšana par uzbrukumiem mājdzīvniekiem*) un

10. aktivitāte (*pētījumu rezultātu popularizēšanas un sabiedrības izglītošanas darbs*) ir savstarpēji saistītas.

Sadarbība

Sadarbība ar kaimiņvalstu ekspertiem.

Latvijas Aitu audzētāju asociācijas ieteikumi attiecināmi uz visām trim plēsēju sugām:

Uzbrukumi aitām reģistrēti vietās, kur līdz šim to nav bijis. Uzbrūk arī ar suņiem un alpakām apsargātiem ganāmpulkiem. Aitkopība turpina attīstīties (šobrīd 1/10 daļa no kapacitātes). Liels apdraudējums no kaimiņvalstīm.

Risinājumi: 1) apdrošināšana – ir business, tādēļ risinājums ir tikai daļējs, ierobežotas iespējas apdrošināt aitas; 2) LAD projekti – tie ir vērsti uz attīstību, paredzēts palielināt apjomus, šeit nestrādās, ja attīstība ir jāpārvērš par aizsardzību; 3) medību likums, medību koordinācijas komisijas – (vai līgumi ar medniekiem nav birokrātija?) tādu nav vairākās pašvaldībās, nenosaka zaudējumu segšanu, izpratnē par lemšanu – lieka birokrātija; 4) aizsardzības pasākumi – paralēli attīstībai – lieli ieguldījumi.

Nepieciešams: 1) konkrēti definēt, kas ir līdzāspastāvēšana, lai netiktu apdraudēta nozares attīstība; 2) samazināt birokrātiju attiecībā uz situāciju (medības, ziņošana, reakcija); 3) kompensēšanas sistēma, kur līdzāspastāvēšanu nevar sadalīt aitas un vilki (kompensācija no dabas aizsardzības līdzekļiem (ZM ieteikums)); 4) atbalsta sistēma, kas veicinātu ganāmpulku aizsardzību – būtu ZM kompetence.

Lūši:

Kompensācijas un preventīvie pasākumi

Kompensācijas par postījumiem no vides aizsardzības līdzekļiem

Noteikt kompensācijas par lopkopībai nodarītajiem zaudējumiem finansējot no VARAM līdzekļiem.

Kompensācijas vilku/lūšu postījumiem kontekstā ar dzīvnieku izplatības reģioniem un lauksaimniecības dzīvnieku audzētāju pašu veiktajiem aizsardzības pasākumiem.

Medību process

Izskatīt iespēju nenoteikt limitu lūšiem uz dažiem gadiem.

Ja Lietuvā lūšu medības aizliegtas, bet Latvijas pusē atļautas, varbūt jāparedz mehānisms medību limita noteikšanai pa reģioniem (piem., Zemgalē nomedījamo apjomu nosauc mazāku, lai veicinātu lūšu populācijas atjaunošanos Lietuvā).

Piedāvājums izveidot elektronisku aptaujas platformu Medniekiem.lv.

5. aktivitāte (*anonīma mednieku aptauja*) un 7. aktivitāte (*ziņošanas sistēma par nomedītajiem dzīvniekiem*) kā viens pasākums.

Nekur Eiropas Savienībā vilkus nemedī 9 mēnešus (ieskaitot grūsnas mātītes) un lūšus 4 mēnešus, un ka trešdaļa no nošautajiem lūšiem un vilkiem ir mazuļi. Šāda plēsēju apsaimniekošana vienā Eiropas valstī ir nepieņemama.

Izglītojošais darbs

Īpaši svarīgi būtu izglītoties medniekiem, lai lūšī neredzētu tikai ekskluzīvu trofeju vai draudu stirnām, sevišķi ņemot vērā, ka lūsis pats labi regulē savu populāciju.

Populācijas stāvoklis un izpēte

Kāda būs rīcība, kad tiks pārsniegta vides ietilpība?

Populācijas apjoms tiek noteikts ņemot vērā/ pamatojoties uz populācijas stāvokļa monitoringu.

Pie populācijas stāvokļa monitoringa – indikatori medību intensitātes samazināšanai (arī noteikšanai).

4.aktivitāte – telemetrija + ģenētika

Barības konkurentu pētījumi (vidēja lieluma plēsēji).

Ģenētikas pētījumi, par gēnu apmaiņu starp R-Latvijas un A-Latvijas populācijām.

Telemetrijas pētījumu Rail Baltica trases rajonā.

Tirdzniecības uzraudzība

Trofeju marķēšanas kārtība nepieciešama.

Sadarbība dažādu valsts institūciju – VMD/DAP starpā, lai **visas** legāli iegūtās trofejas iegūtu arī legālus dokumentus (CITES u.t.t.)

Sadarbība

Sadarbība ar kaimiņvalstu ekspertiem.

Lāči:

“Problēmāči”

Paredzēt plānā iespēju nepieciešamības gadījumā veikt problēmdzīvnieku likvidāciju. Ātri un efektīvi.

Izglītojošais darbs

Viena no svarīgākajām mērķauditorijām ir vidējās paaudzes cilvēki ārpus lielām pilsētām, kas regulāri dodas sēņot un ogot. Ir ļoti liela interese par to, kā rīkoties, ja satiek lāci, kā uzvesties, kur ziņot.

Populācijas stāvoklis un izpēte

Monitoringa paplašināšana ārpus ĪADT.

D-Igaunijas – Z-Latvijas lāču ekspertu starpvalstu “paneļa” izveide (mērķis: koordinēt sugas aizsardzību pārrobežu kontekstā).

Pētījums par lāču migrāciju un dzīvesvidi saistībā ar dažādiem vides faktoriem.

Ģenētikas pētījumi.

8.aktivitāte (*telemetrija*) sadarbībā ar kaimiņzemes ekspertiem.

2. aktivitāte (*ciņu valstu pieredzes popularizēšana par lāču postījumiem*) un 6. (*pētījumu popularizēšana/sabiedrības izglītošana*) aktivitāte, kā arī 3. aktivitāte (*pasākumi skolu jaunatnes izglītošanai*) un 6. aktivitāte varētu būt kā viens pasākums.